

Otčenáš je nádherná a hlboká modlitba a je samozrejme taktiež plná záhad. Nad jednou z nich som sa pokúsil zamyslieť trošku viac.

Neuved' nás...

Pokus o priblíženie sa k pochopeniu činných slovies z Biblie, vyslovovaných vyššími bytosťami

Zamysleli ste sa už niekedy nad šiestym veršom Otčenáša - "Neuved' nás do pokušenia"? A vznikla vo vás otázka, ako to vôbec môže byť myslené?

Či Boh nás pokúša? Či je Boh pokušiteľom? Alebo či uchopuje našu duševnosť a vovedie nás úmyselne do pôsobnosti pokušiteľovej a my ho napriek tomu prosíme: Neuved' nás tam...? Či my nechceme, čo on chce? Ved' keby to nechcel, robil by to? Kto alebo čo nás teda uvádza, alebo môže uvádzať, do pokušenia v zmysle toho verša: "Neuved' nás do pokušenia"?

Určite uznáme, že pokušeniam sme vystavení. To, odkiaľ pochádzajú, nám vysvetľuje antropozofia - sú dvojakého druhu - ahrimanské a luciferské. Ale my v Kristovej modlitbe prosíme Boha, aby nás do pokušenia neuvádzal. Čím nás Boh môže uvádzať do pôsobnosti týchto pokušiteľov? A ak to robí, ako to robí?

Ľudským rozumom by sme si niečo ohľadne pokušení skombinovať vedeli. Povieme si - áno, Boh nám dal slobodu, vystavil nás pokušeniu a tak nás pokušitelia zvädzajú. Ale prečo potom prosíme Boha, aby nás do pokušenia neuvádzal? Či nechceme slobodu? Či Kristus, ktorý dal túto modlitbu učeníkom chcel, aby nechceli slobodu? Chceme od Boha, aby zrušil svoje úmysly s výchovou ľudstva k slobode medzi dvojakým pokušením?

Alebo že by to všetko mohlo byť ešte i inak? Že by bol možný i úplne iný spôsob myslenia a chápania slov?

Človek, pohybujúci sa v pojmoch antropozofie po čase zistí, že mnohé bežné slová musí začať chápať inak, než je ich triviálny význam. Úplne inak je potrebné sa postaviť napríklad ku slovu ZLO, ku slovám EGOIZMUS, LUCIFER, ANTIPATIA, INTUÍCIA a mnohých ďalších. A podobne to bude i so slovami uviesť (niekoho do ničoho) či spôsobiť (niekomu niečo). Nie, že by naše bežné chápanie bolo nesprávne, ide skôr o to, rozšíriť ich význam i na veci, ktoré nepatria k fyzickej realite, rozšíriť ich obsah tak, aby nám mohli byť, pri zachovaní si svojho terajšieho obsahu, symbolmi, poukazujúcimi na veci vyššie, na duchovné skutočnosti, na veci, s ktorými musíme počítať pri čítaní takej knihy, akou je napríklad Biblia. Vyššie spomenuté slová "uviesť" a "spôsobiť" patria medzi slovesá, teda slová činností, slová označujúce pôsobenie, slová života. A ak ich spájame s bytosťami nebeskými, musíme sa zamyslieť nad tým, akým spôsobom sú teda činné, ako pôsobia a žijú tieto nebeské bytosti.

Pozrime sa teraz na jedno zaujímavé miesto starého zákona, miesto, kde Jehova hovorí Mojžišovi a Áronovi, aby šli za faraónom a žiadali ho o prepustenie židov z Egypta. A hneď v zápätí môžeme čítať: "Ale ja zatvrdím srdce faraónovo...a preto vás neposlúchne". Aký rozpor. Sám Jehova spôsobí niečo, čím podľa nášho chápania sťažuje to, čo sám nariaďuje. Človek tu cíti, že zrejme niečomu nie celkom rozumie. A tak to i naozaj bude. Pretože to, že Jehova zatvrdí srdce faraóna, nie je vôbec vina ani úmysel Jehovu.

Napomôcť chápaniu nám môže istý obraz. Rudolf Steiner vo svojej prednáške "Mojžiš" opisuje prechod židov cez Červené more a následné utopenie Egyptanov a v súvislosti s tým hovorí: "Ale pretože práve pre egyptskú kultúru uplynula svetová doba, upadala stále viac schopnosť Egyptanov vyznať sa ... v prírodných skutočnostiach...V starých dobách by si boli povedali: Teraz už nemôžeme na druhú stranu... Stáli pred Červeným morom bezradne a zmätení vedomím, ktoré im už neudávalo smer a prepadli nešťastiu." Takže vidíme - človek robí chyby, ak nie je v súlade s tým, čo prináša doba. Ale spýtajme sa: Čo prináša doba? Čo tvorí pravý obsah doby? Obsah doby tvoria myšlienky a činy vyšších bytostí. Činy, ktorých vyjadrením sú slovesá z úst bohov v biblii.

Jehova je vznešená bytosť a koná podľa vlastnej prirodzenosti. Jeho činy zodpovedajú všeobecnému vesmírnemu poriadku, ktorého je on pravdivou súčasťou. Je vina faraónova, že nie je schopný vnímať nové duchovné prúdy, vnímať, že doba sa zmenila. A tak sa Jehovova vôľa, nástup novej doby, 4.kultúrnej epochy, nestretáva vo faraónovi s pochopením. I on žije podľa vlastnej pravdy, ale táto pravda už nezodpovedá duchu času. Tým sa faraónovi zatvrdí srdce proti odchodu židov z Egypta. Jehova hovorí: "Ja zatvrdím jeho srdce" a je to pravda, pretože on to spôsobil. On bol časťou vesmírnych síl, ktoré sa dopracovali k nastoleniu novej doby na Zemi, k novým pomerom, novej realite. To nebol úmysel ublížiť Egyptu či židom, ktorí tým museli prežívať ťažké útrapy od Egyptanov. Bola to neschopnosť faraóna prispôbiť sa novej dobe. Tak sa zatvrdilo faraónovo srdce v duchovnej atmosfére novej doby, tak vlastne Jehova zatvrdil faraónovo srdce.

A tak môžeme získať myšlienkový podklad k novému pohľadu i na slová z úvodu: "Neuved' nás do pokušenia". Vesmír so všetkými svojimi hierarchiami, medzi ktoré patrí i človek, žije svoj život. Život, ktorý má svoj zmysel, svoju múdrosť, svoj rytmus, svoje zmeny, ktoré nastanú bez ohľadu na to, ako sme my na ne pripravení. A do pokušenia sa môžeme dostať tým, že nedokážeme súznieť s prúdom života, s prúdom doby, s činmi vyšších bytostí.

Rudolf Steiner vo svojej prednáške "[Otčenáš](#)" hovorí o tom, že verš "Neuved' nás do pokušenia", súvisí s jedným článkom sedemčlenného človeka, konkrétne s astrálnym telom a že vlastne pokušenie ako také je vlastnosťou tohoto astrálneho tela. Čiže ak by sme sa mohli pokúsiť o trochu pochopenia vyššie spomenutých skutočností, mohli by sme daný verš položiť do asi takejto polohy: "Daj, nech zvládneme vývoj našich astrálnych tiel tak, aby zodpovedali požiadavkám doby, aby sme v každej chvíli, v každej dobe boli v našich astrálnych telách na takom stupni vývoja, že tá chvíľa, tá doba (ktorá je Tvojim činom, Otče náš), nás neuvedie do pokušenia."

Nie, nejedná sa tu ani zďaleka o pokus nahradiť pôvodné slová inými. Slová a vety v Biblii sú, aké sú a nie je to náhodou. Majú mnohé významy a sú nekonečne rozvrstvené. Obsiahnuť ich v ich komplexnosti je cesta takmer bez konca a toto bol iba pokus o jedno z možných priblížení sa k nim. Cieľom tohoto zamyslenia bolo len v krátkosti poukázať na to, že v oných slovách a vetách je možné, za pomoci vedy o duchu, antropozofie, vytušiť mnohé nečakané súvislosti. Súvislosti, ktoré nás môžu viesť k novým pohľadom, a mohli by nám byť poukazmi na ceste aspoň k určitému pochopeniu mnohých podobných vyjadrení, vzťahujúcich sa k božím činom, zaznamenaným v Biblii. Tak sa môžeme mnohé učiť čítať úplne iným pohľadom a istotne časom dôjdeme k porozumeniu mnohému, čo sme predtým prešli bez povšimnutia.

Róbert Blaschke